

שלמה פרץ בספינה 'יהודה הלוי'

ב – 10 במאי 1947 הפלגתי באוניית המעפילים הראשונה מצפון אפריקה בשם 'יהודה הלוי' אשר הפליגה מאלג'יריה בדרכה ארצה בה היו 430 מעפילים אנשים נשים וטף שכולם היום עולים ממרוקו. צוות האוניה ובראשם הקברניט היו אנשים לא יהודיים ממוצא ספרדי. שני אנשי ההגנה מארץ ישראל אשר היו אחראים במישרין על הפיקוח ועל הצוות באלחוט על כל הנעשה באוניה עד הגיעם ארצה. קברניט האוניה היה מצויד ברשיון להעברת פועלים לאלכסנדריה שבמצרים.

האוניה היתה קטנה למדי בה היו אצטבות העשויות מעץ בגודל של 120/60 סנטימטר אשר שמשו למקומות לינה ל-4 אנשים לכל אצטבה והיו מספר קומות כנ"ל. ישנו ממש כמו סרדינים בתנאים גרועים וקשים מאוד. משפחות עם ילדים קטנים סודרו במקומות יותר טובים בבטן האוניה.

האוניה הפליגה בדרכה מאלג'יריה לאיטליה שהתה בנמל פלרמו למשך 24 שעות לשם קניית פחם מזון ומים לצוות האוניה, האוניה לא הורשתה להפליג אלא לאחר 24 שעות נוספות כי נודע לשלטון המקומי שבאוניה נמצאים מעפילים העושים דרכם לארץ ישראל. לאחר חקירת וצילום הקברניט הורשתה האוניה לצאת למסעה.

בצאת האוניה מנמל פלרמו עקבה אחרינו אוניית מלחמה של הצי הבריטי במרחק של מספר קילומטרים. לאחר 4 ימים נתגליתנו ע"י שני מטוסים של חיל האוויר המלכותי אשר צילמו את האוניה שלנו מספר פעמים ולמחרת התקרבה האוניה הבריטית אלינו עד למרחק של 200 מטר בערך.

אוניית המלחמה הבריטית הפליגה מספר פעמים הלך ושוב עד שעמדה מולנו במרחק כ-20 מטר ונשאלנו ברם-קול בשלוש שפות, באנגלית, צרפתית וגרמנית – לאן פניכם מופנות. אחד מחברי ההגנה ענה בגרמנית לאלכסנדריה. נתקבלה תשובה מהאוניה הבריטית יש לכם עוד 200 מייל לאלכסנדריה.

מאז האוניה נסעה באופן איטי מספר קילומטר לשעה ולמחרת הודיעה האוניה הבריטית שעברנו את אלכסנדריה, לא השבנו להם והמשכנו בדרכנו. לאחר מספר שעות ראינו עוד אוניית מלחמה נוספת כתגבורת ושוב נשאלנו באם פנינו מופנים לחיפה. נהנו רק לת"א. בקשו אותנו להמשיך איתם עד לחיפה ויעבירו אותו למספר חודשים לקפריסין ומשם נשתחרר. לא ענינו כל תשובה לדרישה זו. בשעות הערב הצטרפו עוד שתי אוניות מלחמה נוספות.

תכנון והתכוננות לקראת הקרב

אמהות עם ילדיהם הורדו לתחתית האוניה. עמדנו כל הבחורים הצעירים על סיפון האוניה בקבוצות קבוצות בידינו היו בקבוקים מזכוכית וקרשי עץ. חלקו דלי מים לכל חוליה לשעת זריקות פצצות גז מדמיע. בחשיכת הלילה זרקנו ארגזים מלאים באוכל, נשק מכונות כתיבה וחומר סודי שהיה ברשות שני חברי ההגנה. בשעה 07:00 היינו מוכנים להילחם מבחינה נפשית ורוחנית נגד הבריטים.

באותו זמן היו סביב 5 אוניות מלחמה שתותחיהן כוונו מול אונייתנו הקטנה שהייתה עם הפנים לכיוון ת"א. ובשעה 08:00 בערך האניות הנ"ל עשו עלינו הסגר ממש והתקרבו במרחק קצר מהאונייה שלנו. ראינו החיילים מוכנים בחגור מלא לקרב נגדנו בתותחיהם ובנשק חי. החיילים הבריטים עמדו מתוחים וממתינים לגמר השירים כבולי עץ.

שעת האפס התקרבה קיבלנו הודעה לשיר שיר התקוה והמשכנו לשיר למשך רבע שעה שירים נוספים. בגמר השירה שלושה בחורים מאיתנו עמדו ליד המכונאי ובעת קבלת הוראה מחבר ההגנה שברו את המנוע של האוניה שתהיה בלתי ראויה לשימוש. בסיום השירה הרגשנו את מוקפים מכל צד.

נתקבלה פקודה להילחם בחיילים ולהכותם בבקבוקים ובקרשים. ולאחר מספר רגעים הזדעזענו מלחץ של שתי אניות הבריטיות אשר אחת דחפה אנייתנו לשנייה והרגשנו זעזוע ממש כאילו אנחנו טובעים בים. באותו רגע התנפלו עלינו החיילים מכל הכוונים, זרקו עלינו גז מדמיע ופלשו לתוך האוניה. שלושת החברים עשו את מלאכתם והאוניה יצאה מכלל לשימוש. הבריטים עשו מאמצים לנווט את האונייה שלנו אך מעשיהם עלו בתוהו. אז נאלצו הבריטים לגרור את אונייתנו עד לנמל חיפה.

בנמל חיפה מצאנו מספר רב של חיילים מזויינים ששמרו עלינו בשעה שהועברנו מהאניה לאניית אסירים מלחמה תחת משמר כבד לאחר 18 שעות בערך הגענו לקפריסין. עברנו בקורת כבדנית ויסודית על גופנו ועל חפצינו. והוכנסנו לאחר ממחנות הקיץ מספר 55 ליד מפרץ פמגוסטה.

20/9/62

סמל שלמה פרץ

שדרות רחל 22. יד אליהו - שכון המשטרה, תל-אביב.

ליהודה ס.

סיפורו של מעפיל באוניה יהודה הלוי שהפליגה מאלג'יריה ביולי 1947

הכותב הוא סמל במשטרה ושמו כרשום בראש העמוד שם גם כתובתו.

בברכה

שאל אביגור